2. *Written & Spoken Communication Skills - V*

Instructions : (1)

નીચે દર્શાવેલ ☛ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fillup strictly the details of ☛ signs on your answer book.

Name of the Examination :
☛ **Third Year B. Com. (Sem. V)**

Name of the Subject :
☛ Found. Course in Eng. : 2. *Written & Spoken Communication Skills - V*

☛ Subject Code No. : 0 3 0 1 ☛ Section No. (1, 2,.....) : Nil

Seat No. :

Student's Signature

(2) Figures to the right indicate full marks.

(3) Indicate clearly the options that you attempt.

1 Answer the following questions briefly : (any **five**) **10**

(i) What is the difference between a planet and a star ?

(ii) What does the poet compare our heartbeats to ? Why ?

(iii) What is the 'colossal wreck' described in the poem 'Ozymandias' ?

(iv) What is Haldane's view on the dictum 'live according to nature' ?

(v) Why is Mars said to be 'a dying world' ?

(vi) How do the lives of great men affect those around them ?

(vii) How does the purdah emerge as a screen between the woman and the world ? What does it symbolize ?

2 (a) Explain what Haldane means by the 'Scientific point of view'. Why does he think that it has a definite advantage for civilization ? **13**

OR

(b) 'Ozymandias' is a philosophical poem that centres on the theme of transience of earthly power. Discuss. **13**

3 (a) Write a presentation consisting of five slides promoting a new Food Processor in the market. 13

OR

(b) Prepare a presentation using slides or charts on the topic 'Facing an interview'. 13

4 (a) (i) You have applied for the post of Regional Manager at Tata Telecom Ltd. Think of the possible interaction that could take place between you and the interviewer and prepare a transcript. 7

OR

(ii) You have to face an interview for admission to M.B.A. degree programme. Think of the questions that you could be asked and write them down along with your possible responses. 7

(b) Prepare a Group Discussion on any one of the following topics : 7

(i) Advertisements on TV are all glitter and little truth.

(ii) Is India ready to go cashless ?

RE-0322

RE-0322

Third Year B. Com. (Sem. V) Examination
November / December - 2018
Mercantile Law

Time : 2 Hours] [Total Marks : 50

સૂચના :

નીચે દર્શાવેલ ☛ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fillup strictly the details of ☛ signs on your answer book.

Name of the Examination :
☛ Third Year B. Com. (Sem. V)

Name of the Subject :
☛ Mercantile Law

☛ Subject Code No. : 0 3 2 2 ☛ Section No. (1, 2,.....) : Nil

Seat No. :

Student's Signature

૧ નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો : ૧૦

(૧) રદબાતલ થવાપાત્ર કરાર એટલે શું ?

(૨) અવેજની વ્યાખ્યા આપો.

(૩) બેઈલમેન્ટની વ્યાખ્યા આપો.

(૪) ગ્રાહક સુરક્ષા ધારાના ઉદ્દેશ જણાવો.

(૫) ટેન્ડર એટલે શું ?

૨ (અ) દરખાસ્ત એટલે શું ? દરખાસ્ત કયા સંજોગોમાં રદ્દ કરી શકાય ? ૭

(બ) ભારતના કરારધારા હેઠળ સગીરની કરાર કરવાની સમર્થતા ચર્ચો. ૬

અથવા

૨ (અ) બળજબરીની વ્યાખ્યા આપો. બળજબરીના આવશ્યક તત્ત્વો સમજાવી કરાર ઉપર તેની અસર વર્ણવો. ૭

(બ) 'વેપાર અવરોધક સમજૂતીઓ રદબાતલ છે.' - આ વિધાનની અપવાદો સહિત ચર્ચા કરો. ૬

૩ (અ) પરસ્પર સમજૂતીથી પક્ષકારો કયા સંજોગોમાં કરારમાંથી મુક્ત થાય છે ? સમજાવો. ૭

(બ) ક્ષતિપૂર્તિનો કરાર અને જામીનગીરીના કરાર વચ્ચેનો તફાવત ચર્ચો. ૬

અથવા

૩ (અ) કરારભંગ અંગે નુકસાન વળતરના નિયમો સમજાવો. ૭

(બ) બેઈલમેન્ટ એટલે શું ? બેઈલીના હક્કોની ચર્ચા કરો. ૬

૪ (અ) ગ્રાહક સુરક્ષા ધારા અન્વયે રાષ્ટ્રીય ફોરમ સમજાવો. ૭
(બ) એજન્ટ અંગત રીતે ક્યારે જવાબદાર બને છે ? ચર્ચા કરો. ૭

અથવા

૪ (અ) ગ્રાહક સુરક્ષા ધારા હેઠળ 'ગેરવાજબી વેપારી રીતરસમ' અને 'ફરિયાદ'નો અર્થ સમજાવો. ૭
(બ) નોંધ લખો : લિયનના પ્રકારો. ૭

ENGLISH VERSION

Instruction : As per the instruction of page no. 1.

1 Answer in brief : 10
(1) What is voidable contract ?
(2) Define 'Consideration'.
(3) Define 'Bailment'.
(4) State the objects of consumer protection act.
(5) What is Tender ?

2 (a) What is proposal ? Under which circumstances proposal can be revoked ? 7
(b) Discuss the minor's capacity to make contract as per Indian contract act. 6

OR

2 (a) Define 'Coercion'. Explain the essential elements of coercion and discuss its effect on contract. 7
(b) 'An agreement in restraint of trade is void'. - Discuss this statement with exceptions. 6

3 (a) Under which circumstances parties are discharged from contract by mutual consent ? Explain. 7
(b) Discuss the difference between 'Contract of Indemnity' and 'Contract of Guarantee'. 6

OR

3 (a) Explain the rules of damages for breach of contract. 7
(b) What is bailment ? Discuss the rights of Bailee. 6

4 (a) Discuss the National Forum under Consumer Protection Act. 7
(b) When agent is personally liable ? Discuss. 7

OR

4 (a) Define the terms 'Unfair Trade Practice' and 'Complaint' under Consumer Protection Act. 7
(b) Write a note on: Types of lien. 7

RE-0315

Third Year B. Com. (Sem. V) Examination

November / December - 2018

Business Administration - V

Time : 2 Hours] [Total Marks : 50

સૂચના :

(૧)

નીચે દર્શાવેલ ☛ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fillup strictly the details of ☛ signs on your answer book.

Name of the Examination :
☛ Third Year B. Com. (Sem. V)

Name of the Subject :
☛ Business Administration - V

☛ Subject Code No. : 0 3 1 5 ☛ Section No. (1, 2,.....) : Nil

Seat No. :

Student's Signature

(૨) જમણી બાજુએ દર્શાવેલ અંક કુલ ગુણ છે.

૧ ટૂંકમાં જવાબ લખો : ૧૦

(૧) નાણાકીય સંચાલનના આનુષંગિક કાર્યો લખો.

(૨) ઈક્વિટી પરનો વ્યાપાર એટલે શું ? તેની બે મર્યાદાઓ લખો.

(૩) કાર્યશીલ મૂડી એટલે શું ? તેના ઘટકો કયા કયા છે ?

(૪) કમ્પ્યુટરાઈઝડ ફાઈલિંગ એટલે શું ?

(૫) ધંધાની સામાજિક જવાબદારીનો ખ્યાલ સમજાવો.

૨ (અ) અલ્પમૂડીકરણ એટલે શું ? તેના જુદા-જુદા પક્ષકારો પરની અસરો વર્ણવો. ૭

(બ) મૂડી માળખાને અસર કરતા પરિબળોની ચર્ચા કરો. ૭

અથવા

૨ (અ) નાણાકીય આયોજનની પ્રક્રિયા વર્ણવો. ૭

(બ) કાર્યશીલમૂડીના પ્રાપ્તિસ્થાનો સમજાવો. ૭

૩ (અ) ગ્રાહકો પ્રત્યેની કંપનીની સામાજિક જવાબદારીઓ વર્ણવો. ૬

(બ) કાર્યાલય માહિતી સંચારના માધ્યમની પસંદગીને અસર કરતાં પરિબળો વર્ણવો. ૭

અથવા

૩ (અ) ફાઈલિંગ એટલે શું ? તેના ફાયદાઓ લખો. ૬

(બ) વિકેન્દ્રિત પત્ર વ્યવહારના લાભાલાભની ચર્ચા કરો. ૭

૪ (અ) ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈ પણ **એક**) ૬

(૧) નાણાકીય આયોજનનું મહત્ત્વ

(૨) રેકોર્ડ સંચાલનની પ્રક્રિયા

(બ) કેસ સ્ટડી : ૭

સન શાઈન ફૂડ પ્રા.લિ. વિવિધ પ્રકારની ચોકલેટ બનાવતી એક કંપની છે. તેની ચોકલેટ બાળકો અને યુવાઓમાં ખૂબ લોકપ્રિય છે. કંપનીની મૂડી રૂ. ૨ કરોડની છે. જેમાં રૂ. ૧ કરોડના ઈક્વિટી શૅર, રૂ. ૫૦ લાખના ૮%ના ડિબેન્ચર અને ૯%ની જાહેર થાપણો રૂ. ૫૦ લાખની છે. કંપની રોકાયેલી મૂડી પર ૨૦% દરે કમાણી કરે છે. કંપની હવે બિસ્કીટ બજારમાં પ્રવેશવા વિચારે છે. કંપનીના નાણાં અધિકારી શ્રી રાજુભાઈ બધી જરૂરિયાતોનો અંદાજ કાઢી રૂ. ૧ કરોડની કાયમી જરૂરિયાત રહેશે એમ જણાવ્યું. કંપની નાના અને મધ્યમ ઉદ્યોગમાં છે. કંપનીને બજારમાંથી ૯%ની ડિબેન્ચર મૂડી, ૮%ના જાહેર થાપણો, અને ૧૦%ના પ્રેફ. શૅર મળી શકે એમ છે. વધુમાં હાલ શૅર બજારમાં તેજીનું વાતાવરણ પ્રવર્તે છે.

પ્રશ્ન :

(૧) ઉપરોક્ત માહિતીને આધારે કંપનીએ કયા સાધનો દ્વારા નાણાં પ્રાપ્ત કરવા જોઈએ ? શા માટે ?

(૨) તેની મૂડી માળખા પર શું અસર થશે ? તમારા જવાબના સમર્થનમાં દલીલો જણાવો.

RE-0309

Third Year B. Com. (Sem. V) Examination

November / December - 2018

CC-601 : Indian Economy : Recent Trends

Time : 2 Hours] [Total Marks : 50

સૂચના :

(૧)

નીચે દર્શાવેલ ☛ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fillup strictly the details of ☛ signs on your answer book.

Name of the Examination :
☛ T. Y. B. COM. (SEM. 5)

Name of the Subject :
☛ CC-601 : INDIAN ECONOMY : RECENT TRENDS

☛ Subject Code No. : 0 3 0 9 ☛ Section No. (1, 2,.....) : NIL

Seat No. :

Student's Signature

(૨) પ્રશ્ન નં. ૧ ફરજિયાત છે.

(૩) જમણી બાજુનાં અંક પ્રશ્નનાં પૂરા ગુણ દર્શાવે છે.

૧ નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો : ૧૦

(૧) નીતિ આયોગનું માળખું જણાવો.

(૨) માનવ વિકાસના ઘટકો જણાવો.

(૩) ભારતમાં ખેત આધારિત ઉદ્યોગોનું મહત્ત્વ સમજાવો.

(૪) વિનિવેશીકરણ એટલે શું ?

(૫) પ્રદૂષણ નિયંત્રણ અંગે સરકારે લીધેલ ધારાકીય પગલાંઓ જણાવો.

૨ ભારતીય અર્થતંત્રમાં થયેલ માળખાકીય પરિવર્તનો સમજાવો. ૧૩

અથવા

૨ (અ) નીતિ આયોગના ઉદ્દેશોની ચર્ચા કરો. ૭

(બ) માનવ વિકાસ આંક એટલે શું ? તેનું મહત્ત્વ સમજાવો. ૬

૩ ભારતમાં ઔદ્યોગિક વિકાસની લાક્ષણિકતાઓની ચર્ચા કરો. ૧૩

અથવા

૩ જાહેર ક્ષેત્રના એકમોની સમસ્યાઓ વર્ણવો. ૧૩

૪ ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે બે) ૧૪

(૧) મહિલા સંબંધિત વિકાસ આંક અંગેનો ખ્યાલ

(૨) નવી ઔદ્યોગિક નીતિ.

(૩) નાના અને ગૃહ ઉદ્યોગોની સમસ્યાઓ.

(૪) પર્યાવરણ પ્રદૂષણની અસરો.

ENGLISH VERSION

Instructions : (1) As per the instruction No. 1 of page No. 1.

(2) Question No. 1 is complusory.

(3) Figures to the right indicate full marks.

1 Write brief answer of the following questions : 10

(1) State the structure of NITI Ayog.

(2) Mention the components of human development.

(3) Explain the importance of Agro based industries.

(4) What is Disinvestment?

(5) Mention the statutory measures taken by government to control pollution.

2 Explain the structural changes in Indian Economy. 13

OR

2 (a) Discuss the objectives of NITI Ayog. 7

(b) What is HDI ? Explain its importance. 6

3 Discuss the features of Industrial development in India. 13

OR

3 Explain the problems of Public sector units. 13

4 Short Notes : (Any **Two**) 14

(1) Concept of Gender related development index.

(2) New Industrial Policy.

(3) Problems of Small and Cottage industries.

(4) Effects of environmental pollution.

* R E - 0 3 2 3 *

RE-0323

Third Year B. Com. (Sem. V) Examination
November / December - 2018
Indirect Tax : Paper - I

Time : 2 Hours] [Total Marks : 50

સૂચના :

(1).

નીચે દર્શાવેલ ☛ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fillup strictly the details of ☛ signs on your answer book.

Name of the Examination :
☛ THIRD YEAR B. COM. (SEM. V)

Name of the Subject :
☛ INDIRECT TAX : PAPER - I

☛ Subject Code No. : 0 3 2 3 ☛ Section No. (1, 2,.....) : Nil

Seat No. :

Student's Signature

(2) જમણી બાજુ લખેલા આંકડાઓ પ્રશ્નના પુરા ગુણ દર્શાવે છે.

(3) તમારા જવાબ સ્પષ્ટ અને મુદ્દાસર હોવા જોઈએ.

1 નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર આપો : 10

(1) બેસ્ટ જજમેન્ટ એસેસમેન્ટની સમય મર્યાદા શી છે ?

(2) કોણ GST કાયદા મુજબ નોંધણી કરવા માટે જવાબદાર છે.

(3) GST દ્વારા કયા ટેક્સ બદલવામાં આવ્યા ?

(4) કસ્ટમ એક્ટ 1962 હેઠળ દરિયાઈ માલ શું છે ?

(5) GST હેઠળ આકસ્મિક કરપાત્ર શખ્સ શું છે ?

2 (a) GST ચૂકવવા માટે કોણ જવાબદાર છે ? ચૂકવણી કઈ રીતે થઈ શકે ? 7

(b) કસ્ટમ કાયદા 1962 હેઠળ મૂલ્યાંકનની કોઈપણ બે પદ્ધતિઓ સમજાવો ? 7

અથવા

2 (a) ઇ-લેજર (ઇ-ખાતું) એટલે શું ? તેના પ્રકારો સમજાવો. 7

(b) કલમ 66 મુજબ કયા સંજોગોમાં અરજદારોને રીફંડ મળી શકે ? 7

3 કોમ્પોઝીશન સ્કીમ પસંદ કરવા માટે કોણ યોગ્ય છે ? અને કોણ યોગ્ય નથી ? આ યોજનાની વસુલાત માટેની શરતો અને નિયંત્રણો જણાવો ? 14

અથવા

3 (a) GST માંથી મુક્તિ આપવાની સત્તા કોણ ધરાવે છે ? 7

(b) ભારતમાં પરોક્ષ-કરની જુની વ્યવસ્થા અને તેની મર્યાદા વિશે જણાવો. 7

4 ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે ત્રણ) 12

(1) GST કાયદા હેઠળ સારાંશ આકારણી

(2) કસ્ટમ કાયદા હેઠળ કાઉન્ટરવેલીંગ ડ્યુટી

(3) GST ના લાભાલાભ

(4) ધી સેંટ્રલ ગુડઝ અને સર્વિસ ટેક્ષ કાયદો - 2017

(5) CGST સીજીએસટી ગુણવત્તા અને ક્ષતિઓ.

ENGLISH VERSION

Instruction :
(1) As per the instructions no. 1 of the page no..1.
(2) Q. 1 is compulsory.
(3) Figures to the right indicate full marks of a question.

1 Answer the following questions in brief : 10

(1) What is the time limit for the best judgement ?

(2) Who are the persons liable to take a registration under GST law ?

(3) Which type of taxes are replaced by GST ?

(4) What is coastal goods under Custom Act 1962 ?

(5) What is casual taxable person under GST ?

2 (a) Who is liable to pay GST ? How can payment be done ? 7

(b) Explain any two methods of valuations under Customs Act, 1962. 7

OR

2 (a) What are E-ledger ? Explain its types. 7

(b) In what cases special audit under section 66 can be directed ? 7

3 Who are eligible and not to opt for composition levy scheme ? State the conditions and restrictions for the levy of the scheme. 14

OR

3 (a) Wha has power to grant exemption from GST ? 7

(b) Explain old system of indirect tax in India and its limitation. *7*

4 Write short notes : (any **three**) 12

(1) Summary Assessment under GST.

(2) Countervailing Duty under Custom Act.

(3) Advantages of GST.

(4) The Central Goods and Service Tax 2017.

(5) Merits and demerits of CGST.

RE-0305

Third Year B. Com. (Sem. V) Examination

November / December - 2018

Advance Accounting & Auditing : Paper - V

(Regular) (New Course)

Time : 2 Hours] [Total Marks : 50

સૂચના :

(૧)

નીચે દર્શાવેલ ☛ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fillup strictly the details of ☛ signs on your answer book.

Name of the Examination :
☛ Third Year B. Com. (Sem. V)

Name of the Subject :
☛ Advance Accounting & Auditing : Paper - V *(Regular) (New)*

☛ Subject Code No. : 0 3 0 5 ☛ Section No. (1, 2,.....) : Nil

Seat No. :

Student's Signature

(૨) જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નના પૂરા ગુણ દર્શાવે છે.

(૩) દરેક પ્રશ્નના મુદ્દાસર અને સ્પષ્ટ જવાબ આપો.

૧ ટૂંકમાં ઉત્તર આપો : ૧૦

(૧) દેવીહૂંડીની ચકાસણી કઈ રીતે કરશો ?

(૨) ઑડિટીંગનું કાર્યક્ષેત્ર જણાવો.

(૩) ખાસ આમનોંધમાં કયાં વિશિષ્ટ વ્યવહારોનો સમાવેશ થાય છે ?

(૪) કાચા સરવૈયાને અસર કરતી ભૂલો જણાવો.

(૫) ઑડિટ કાર્યક્રમ બનાવતા કયા મુદ્દાઓ ધ્યાનમાં રાખશો ?

૨ (અ) હંગામી મિલકતોના લક્ષણો જણાવી તેના મૂલ્યાંકનનો આધાર જણાવો. ૭

(બ) ઑડિટરના ગુણો જણાવો. ૭

અથવા

૨ (અ) મોકૂફ મહેસુલી ખર્ચાની વ્યાખ્યા તથા તેના ઉદાહરણો આપો. ૭

(બ) વેપારી વ્યવસ્થાના સ્વરૂપોની દ્રષ્ટિએ ઑડિટના પ્રકારો વર્ણવો. ૭

૩ (અ) વેચાણ માલ પરતનું વાઉચિંગ કઈ રીતે કરશો ? વેચાણ પરત અંગે ગોટાળા કઈ રીતે થાય છે ? ૭

(બ) ઑડિટરના કામકાજના કાગળોમાં કઈ વિગતોનો સમાવેશ થાય છે ? આ કાગળોનું મહત્ત્વ સમજાવો. ૭

અથવા

૩ (અ) ''ખર્ચાઓની તપાસ કરતાં ઑડિટરે ફક્ત નાણાં ચૂકવાઈ ગયા છે તે જ જોવાનું નથી પરંતુ બીજી બાબતો પણ જોવાની હોય છે.'' સમજાવો. ૭

(બ) આંતરિક અંકુશના લક્ષણો જણાવી તેના હેતુઓ સ્પષ્ટ કરો. ૭

૪ (અ) માગ્યા મુજબ જવાબ આપો : (ગમે તે **એક**) ૬

(૧) કેશ મેમોનો નમૂનો આપી તેને આધારે કયા મુદ્દાની તપાસ કરશો તે જણાવો ?

(૨) પ્રાયોગિક તપાસ કરતી વખતે કઈ સાવચેતીઓ રાખશો ?

(બ) તફાવત સ્પષ્ટ કરો : (ગમે તે **એક**) ૬

(૧) આંતરિક ઑડિટ અને કાયદેસરનું ઑડિટ

(૨) ચકાસણી અને મૂલ્યાંકન.

RE-7014

Third Year B. Com. (Sem. V) Examination
November / December - 2018
Advance Accounting & Auditing : Paper - V
(Old Course)

COLLEGE LIBRARY

Time : 2 Hours] [Total Marks : 50

સૂચના :

(૧)

નીચે દર્શાવેલ ☛ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fillup strictly the details of ☛ signs on your answer book.

Name of the Examination :
☛ Third Year B. Com. (Sem. V)

Name of the Subject :
☛ Advance Accounting & Auditing : Paper - V *(Old)*

☛ Subject Code No. : 7 0 1 4 ☛ Section No. (1, 2,.....) : Nil

Seat No. :

Student's Signature

(૨) દરેક પ્રશ્નના મુદ્દાસર અને સ્પષ્ટ જવાબ આપો.

૧ ટૂંકમાં ઉત્તર આપો : ૧૦

(૧) ઑડિટરના ગુણો જણાવો.

(૨) સામાજિક ઑડિટ એટલે શું ?

(૩) ઑડિટ કાર્યક્રમ એટલે શું ?

(૪) આંતરિક અંકુશના પ્રકારો સમજાવો.

(૫) ચકાસણીના ફાયદા જણાવો.

૨ (અ) ચાલુ ઑડિટના ફાયદા અને ગેરફાયદા જણાવો. ૭

(બ) ઑડિટ નોંધપોથી અને ઑડિટ કાર્યક્રમ સમજાવો. ૭

અથવા

૨ (અ) છેતરપિંડી અને ગોટાળા શોધવા અંગે ઑડિટરની ફરજો જણાવો. ૭

(બ) આંતરિક ઑડિટ અને કાનૂની ઑડિટ વચ્ચેનો તફાવત જણાવો. ૭

૩ (અ) મજૂરીની ચૂકવણી અંગે આંતરિક અંકુશ પદ્ધતિ જણાવો. ૭

(બ) નીચેનાનું વાઉચીંગ કેવી રીતે કરશો ? ૭

(૧) પ્રાથમિક ખર્ચ

(૨) જાંગડ વેચાણ

(૩) દેવાદારો પાસેથી વસૂલાત.

અથવા

૩ (અ) આંતરિક અંકુશ એટલે શું ? તેના ફાયદા અને મર્યાદાઓ જણાવો. ૭

(બ) નીચેનાની ચકાસણી કેવી રીતે કરશો ? ૭

(૧) આખર સ્ટોક

(૨) પેટા રોકડ

(૩) જપ્ત થયેલ શેર.

૪ (અ) ટૂંકીનોંધ લખો : (ગમે તે એક) ૬

(૧) સ્ટોક મૂલ્યાંકન માટે ઑડિટરની ફરજો

(૨) હિસાબી ગોટાળા.

(બ) તફાવત સ્પષ્ટ કરો : (ગમે તે એક) ૬

(૧) નિત્ય તપાસ અને પ્રાયોગિક તપાસ

(૨) આંતરિક અંકુશ અને આંતરિક ઑડિટર.

RE-0313

Third Year B. Com. (Sem. V) Examination

November / December - 2018

CE-521-B-1 : Banking : Paper - V

(Indian Banking & Currency System)

Time : 2 Hours] [Total Marks : 50

સૂચના : (૧)

નીચે દર્શાવેલ ☛ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fillup strictly the details of ☛ signs on your answer book.

Name of the Examination :
☛ Third Year B. Com. (Sem. V)

Name of the Subject :
☛ CE-521-B-1 : Banking : Paper - V

☛ Subject Code No. : 0 3 1 3 ☛ Section No. (1, 2,.....) : Nil

Seat No. :

Student's Signature

(૨) પ્રશ્ન નં. ૧ ફરજિયાત છે.

(૩) જમણી બાજુનાં અંક પ્રશ્નના પૂરા ગુણ દર્શાવે છે.

૧ ટૂંકમાં જવાબ લખો : ૧૦

(૧) લીડ બૅન્ક એટલે શું ?

(૨) ઈનોવેટીવ બૅન્કિંગ એટલે શું ?

(૩) બૅન્ક ધિરાણના અગ્રીમક્ષેત્રો એટલે શું ?

(૪) એસ.બી.આઈ.ની જોઈન્ટ વેન્ચર્સ કઈ કઈ છે ?

(૫) કિસાન ક્રેડિટ કાર્ડ એટલે શું ?

૨ બૅન્કોના રાષ્ટ્રીયકરણ પછી ધિરાણમાં થયેલા ગુણાત્મક ફેરફારો સમજાવો. ૧૩

અથવા

૨ (અ) ''થાપણ વીમા યોજના ગ્રાહકો માટે ઉપયોગી છે.'' આ વિધાનની વિસ્તારથી ચર્ચા કરો. ૭

(બ) નોન-બૅન્કિંગ નાણાં કંપનીઓના હેતુઓ અને ભૂમિકા ટૂંકમાં સમજાવો. ૬

૩ સ્ટેટ બૅન્ક ઓફ ઈન્ડિયાની કામગીરીનું મૂલ્યાંકન કરો. ૧૩

અથવા

૩ (અ) ઓવરસીઝ બૅન્કની શાખાઓની મુશ્કેલીઓ સમજાવી અને તેને નિવારવા માટે લેવાનાં પગલાંની ચર્ચા કરો. ૭

(બ) આયાત-નિકાસ બૅન્કનાં કાર્યો સમજાવો. ૬

૪ ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે **બે**) ૧૪

(૧) આર્થિક વિકાસમાં બેન્કોની ભૂમિકા

(૨) નાબાર્ડ

(૩) ભારતનું ઔદ્યોગિક નાણાં નિગમ (આઈ.એફ.સી.આઈ.)

(૪) ઓન લાઈન બેન્કિંગ.

ENGLISH VERSION

Instructions : (1) As per the instruction no. 1 of page no. 1.
(2) Attempt all questions.
(3) Marks of each question are indicated on the right side.

1 Answer in brief : **10**

(1) What is meant by Lead Bank ?

(2) What is innovative Banking ?

(3) What are priority secters in lending.

(4) Who is SBI joint ventures ?

(5) What is Kisan Credit Card ?

2 Discuss the qualitative changes in the bank advances after Bank nationalization. **13**

OR

2 (a) Deposit insurance scheme is the useful for the custmore discuss this statement in detail. **7**

(b) Explain the objective and roll of non-banking financial company. **6**

3 Evaluate the working of State Bank of India. **13**

OR

3 (a) Discuss the problems and precautions to be taken by overseas bank branches. **7**

(b) Describe the functions of EXIM Bank in India. **6**

4 Write short notes : (any **two**) **14**

(1) Role of Banks in Economic Development

(2) NABARD

(3) Industrial Finance Corporation of India

(4) On Line Banking.

RE-0343

Third Year B. Com. (Sem. V) Examination

November / December – 2018

Principles of Marketing : Paper - I

Time : 2 Hours] [Total Marks : 50

Instructions :

(1)

નીચે દર્શાવેલ ☛ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fillup strictly the details of ☛ signs on your answer book.

Name of the Examination :
☛ THIRD YEAR B. COM. (SEM. V)

Name of the Subject :
☛ PRINCIPLES OF MARKETING : PAPER - I

☛ Subject Code No. : 0 3 4 3 ☛ Section No. (1, 2,.....) : NIL

Seat No. :

Student's Signature

(2) Figures to the right indicate marks allotted to the questions.

(3) Attempt all questions.

1 Answer in brief : (any **five**) 10

(1) What do you mean by Holistic Marketing ?

(2) What do you mean by Consumer Behaviour ?

(3) What do you mean by Psychographic Segmentation ?

(4) 'Packaging is a silent salesman.'--- Explain in brief.

(5) Define Marketing.

(6) What is the relevance of after-sales service to the consumers ?

2 (a) Write a brief note on Marketing Environment. 8

(b) Discuss the scope of marketing in brief. 5

3 (a) Discuss product mix. Explain following components of product mix by taking an example of a company of your choice. 8

(i) Product Line

(ii) Product Width

(iii) Product Depth

(iv) Product Consistency

(b) Discuss various dimensions of Brand Knowledge. 5

4 Write short notes : (any **two**) 14

(a) Benefits and Success Criteria of Market Segmentation

(b) Consumer Behaviour: Importance and Significance

(c) Niche Marketing and Individual Marketing.

* R E - 0 3 1 0 *

RE-0310

Third Year B. Com. (Sem. V) Examination

November / December - 2018

Economics & Management of Cotton & Textile Industries : Paper - V

Time : 2 Hours] [Total Marks : 50

સૂચના :

નીચે દર્શાવેલ ☛ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fillup strictly the details of ☛ signs on your answer book.

Name of the Examination :

☛ THIRD YEAR B. COM. (SEM. 5)

Name of the Subject :

☛ ECO. & MANAG. OF COTTON & TEXT. INDU. : P-5

☛ Subject Code No. : 0 3 1 0 ☛ Section No. (1, 2,.....) : Nil

Seat No. :

Student's Signature

૧ નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો : ૧૦

(૧) કાપડ મિલ ઉદ્યોગમાં વેતનના મૂળ દર વિશે માહિતી આપો.

(૨) ભારત દેશમાં કાપડ ઉદ્યોગમાં સૌ પ્રથમવાર કલ્યાણ કાર્યોની શરૂઆત ક્યાં થઈ હતી ?

(૩) જાપાન અને ભારત દેશમાં આશરે એક હજાર લુમ્સ અને ત્રાકો સંભાળતા મજૂરો વચ્ચે તફાવત દર્શાવો.

(૪) મજૂર કલ્યાણ ભંડોળ કાયદો કઈ સાલમાં પસાર કરવામાં આવ્યો હતો ?

(૫) અમદાવાદના ''મજૂર મહાજન સંઘ''ના સ્થાપક કોણ હતા ?

૨ ભારતમાં સુતરાઉ કાપડ મિલ ઉદ્યોગમાં મજૂરોની ઓછી કાર્યક્ષમતાનાં કારણો દર્શાવો. ૧૩

અથવા

૨ ભારતમાં સુરતાઉ કાપડ મિલ ઉદ્યોગના સ્થાનીકરણ એટલે શું ? શરૂઆતના તબક્કામાં સ્થાનીકરણનાં કારણો દર્શાવો. ૧૩

૩ કાપડ ઉદ્યોગમાં મજૂર કલ્યાણ કાર્યો વિશે ચર્ચા કરો. ૧૩

અથવા

૩ ભારતનાં સુતરાઉ કાપડ મિલ ઉદ્યોગમાં મજૂરીનો પ્રશ્ન વિશે માહિતી આપો. ૧૩

૪ ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈપણ બે) ૧૪

(૧) ભારતીય સુતરાઉ કાપડ મિલ ઉદ્યોગનું નાણાકીય સંચાલન.

(૨) કાપડ ઉદ્યોગમાં નવકરણ.

(૩) ભારતનાં સંદર્ભમાં કાપડ મિલ ઉદ્યોગનું કદ વર્ણવો.

(૪) ભારતનાં સુતરાઉ કાપડ મિલ ઉદ્યોગનાં મજૂર સંઘો.

RE-7015

Third Year B. Com. (Sem. V) Examination
November / December – 2018
Advanced Accounting & Auditing : Paper - VI
(Old Course)

Time : 2 Hours] [Total Marks : 50

સૂચના :

(૧)

નીચે દર્શાવેલ ☛ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી. Fillup strictly the details of ☛ signs on your answer book.	Seat No.:
Name of the Examination: ☛ THIRD YEAR B. COM. (SEM. V)	
Name of the Subject: ☛ ADVANCED ACCOUNTING & AUDITING : PAPER - VI (OLD)	
☛ Subject Code No.: 7 0 1 5 ☛ Section No. (1, 2,.....) : Nil	Student's Signature

(2) જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નના પૂરા ગુણ દર્શાવે છે.

(3) જરૂરી ગણતરી જવાબના ભાગરૂપે દર્શાવો.

1 માગ્યા પ્રમાણે જવાબ આપો :

(અ) જો સંચાલન ગુણોત્તર 90% હોય અને કાચા નફાનો ગુણોત્તર 30% હોય તો, વેચાણ રૂ. 12,00,000 હોય તો સંચાલનના ખર્ચા તથા ચોખ્ખો નફો શોધો. 2

(બ) ખૂટતા આંકડા શોધો : 4

ઉત્પાદન શક્તિ	70% રૂ.	80% રૂ.	90% રૂ.
પાવર	?	20,000	21,750
પરોક્ષ મજૂરી	10,500	?	13,500
મરામત	1,900	2,000	?
પગાર	?	10,000	10,000

(ક) કાર્યશીલ મૂડી રૂ. 3,00,000 છે. 2

પ્રવાહી ગુણોત્તર 1.25 : 1 છે.

ચાલુ ગુણોત્તર 2 : 1 છે.

બેન્ક ઓવરડ્રાફ્ટ રૂ. 20,000 છે.

છેવટના સ્ટોકની કિંમત શોધો.

(ડ) લેણદારોને $1\frac{1}{2}$ માસ પછી નાણાં ચૂકવાય છે.

માસ	ઑગસ્ટ	સપ્ટેમ્બર	ઓક્ટોબર	નવેમ્બર	ડિસેમ્બર
ઉધાર ખરીદી રૂ.	5,60,000	6,40,000	7,20,000	8,00,000	10,80,000

નવેમ્બર અને ડિસેમ્બર માસની ચૂકવણી શોધો.

2 ધ્રુવિ કંપની લિમિટેડના જાન્યુઆરીથી જૂન 2018ના અંદાજો નીચે પ્રમાણે છે : 14

માસ	વેચાણ (રૂ.)	મજૂરી (રૂ.)	પરોક્ષ ખર્ચા (રૂ.)
જાન્યુઆરી	1,50,000	16,000	18,000
ફેબ્રુઆરી	1,55,000	18,000	20,000
માર્ચ	1,59,000	16,000	19,000
એપ્રિલ	1,63,000	20,000	23,000
મે	1,51,000	17,000	18,000
જૂન	1,47,000	19,000	19,000

નીચેની માહિતી ધ્યાનમાં લઈને તમારે એપ્રિલથી જૂન 2018નું રોકડ બજેટ તૈયાર કરવાનું છે :

(1) 1લી એપ્રિલ, 2018ના રોજ અપેક્ષિત રોકડ સિલક રૂ. 8,000.

(2) દર મહિને રોકડ વેચાણ રૂ. 35,000 છે, જ્યારે ઉધાર વેચાણ પછીના $1\frac{1}{2}$ મહિને વસૂલ મળે છે.

(3) કુલ ખરીદી દર મહિને રૂ. 1,00,000 રહે છે, રોકડ ખરીદી જાન્યુઆરીમાં 30%, ફેબ્રુઆરીમાં 28%, માર્ચમાં 24%, એપ્રિલમાં 34%, મેમાં 30% અને જૂનમાં 22% છે. માલ મોકલનારા $2\frac{1}{2}$ માસની શાખ આપે છે.

(4) જૂન માસમાં રૂ. 16,000નો પ્લાન્ટ ખરીદવામાં આવ્યો હતો, ડિલિવરી વખતે 10% અને બાકીના 3 માસ પછી ચૂકવવાના છે.

(5) માર્ચ અને જૂનમાં એડવાન્સ ટેક્ષનો રૂ. 8,000નો હપતો ચૂકવવાનો થાય છે.

(6) પરોક્ષ ખર્ચામાં રૂ. 2,000ના ઘસારાનો સમાવેશ થાય છે.

(7) બધા ખર્ચા ચૂકવવાનો સમયગાળો 1 માસ છે.

અથવા

2 ક્રિષ્ના લિ. એક વસ્તુનું ઉત્પાદન કરે છે, જેની બજારમાં માંગ સારી છે. મેનેજર તમને નીચે મુજબની માહિતી પૂરી પાડે છે. 14

50%, 75% અને 90% ઉત્પાદન શક્તિએ પરિવર્તનશીલ અંદાજપત્ર બનાવો.

(1) 100% ઉત્પાદન શક્તિએ ઉત્પાદનના એકમો : 12,000.

(2) જૂદી જુદી ઉત્પાદન સપાટીની માહિતી :

વિગત	ઉત્પાદન શક્તિ	
	40% (રૂ.)	60% (રૂ.)
ચલિત ખર્ચા :		
માલસામાન	2,40,000	3,60,000
મજૂરી	1,44,000	2,16,000
પરોક્ષ ખર્ચા	84,000	1,26,000
અર્ધચલિત ખર્ચા :		
પગાર	3,12,000	3,48,000
ઉત્પાદન ખર્ચા	4,20,000	4,80,000
સ્થિર ખર્ચા :		
ઘસારો	80,000	80,000
જાહેરાત	10,000	10,000

(3) 60% ઉત્પાદન શક્તિ પછી ચલિત ખર્ચાઓમાં 5% ઘટાડો થશે.

3 જે.પી. કંપની લિ.નું તા. 31-3-2018ના રોજનું પાકું સરવૈયું નીચે મુજબ છે : 14

જવાબદારીઓ	રકમ (રૂ.)	મિલકતો	રકમ (રૂ.)
ઈક્વિટી શેરમૂડી દરેક રૂ. 10 લેખે ભરપાઈ	3,00,000	સ્થિર મિલકતો	6,60,000
		દેવાદારો	1,00,000
સામાન્ય અનામત	90,000	સ્ટૉક	1,80,000
નફા-નુકસાન ખાતું	75,600	લેણીહૂંડી	80,000
10% ડિબેન્ચર્સ	2,40,000	રોકડ સિલક	60,000
બેન્ક ઓવરડ્રાફ્ટ	60,000		
લેણદારો	1,94,400		
ડિવિડન્ડ માટે જોગવાઈ	60,000		
કરવેરાની જોગવાઈ	60,000		
	10,80,000		***10,80,000***

વધારાની માહિતી :

(1) ખરીદી રૂ. 12,35,000

(2) સરેરાશ સ્ટૉક રૂ. 2,00,000

(3) દેવાદાર ગુણોત્તર : 43.2 (વર્ષના 360 દિવસ ધ્યાનમાં લેવા)

(4) સંચાલકીય ખર્ચા : રૂ. 1,05,000

(5) કરવેરાનો દર : 50%

નીચેના હિસાબી ગુણોત્તરોની ગણતરી કરો :

(1) કાચા નફાનો ગુણોત્તર (2) ચોખ્ખા નફાનો ગુણોત્તર

(3) ઈક્વિટી શૅરમૂડી પર વળતર (4) પ્રવાહી ગુણોત્તર

(5) દેવાં - ઈક્વિટી ગુણોત્તર (6) માલિકી ગુણોત્તર

(7) સ્ટૉક ગુણોત્તર.

જરૂરી ગણતરી જવાબના ભાગ તરીકે દર્શાવો.

અથવા

3 કે એન.સી. કંપની લિ.નું તા. 31-3-2018ના રોજનું પાકું સરવૈયું નીચે મુજબ છે : 14

જવાબદારીઓ	રકમ (રૂ.)	મિલકતો	રકમ (રૂ.)
ઈક્વિટી શૅરમૂડી :		સ્થિર મિલકતો	18,00,000
દરેક રૂ. 10ના ભરપાઈ	5,00,000	દેવાદારો	1,50,000
10% પ્રેફ. શૅરમૂડી :		લેણીહૂંડી	50,000
દરેક રૂ. 100ના ભરપાઈ	1,00,000	રોકાણો	
સામાન્ય અનામત	2,50,000	(કામચલાઉ)	1,00,000
નફા-નુકસાન ખાતું	1,50,000	સ્ટૉક	3,00,000
10%ના ડિબેન્ચર્સ	7,00,000	બૅન્ક સિલક	75,000
લેણદારો	60,000	રોકડ સિલક	25,000
દેવીહૂંડીઓ	1,00,000		
ચૂકવવાના બાકી ખર્ચા	10,000		
કરવેરાની જોગવાઈ	1,30,000		
ઘસારાની જોગવાઈ	5,00,000		
	25,00,000		*25,00,000*

વધારાની માહિતી :

(1) ચોખ્ખું વેચાણ રૂ. 50,00,000.

(2) વેચેલ માલની પડતર રૂ. 33,50,000.

(3) વ્યાજ અને કરવેરા બાદ કર્યા પછીનો નફો રૂ. 5,00,000.

(4) કરવેરાનો દર 50%.

નીચેના ગુણોત્તરોની ગણતરી કરો :

(1) કાચા નફાનો ગુણોત્તર (2) ચોખ્ખા નફાનો ગુણોત્તર

(3) ચાલુ ગુણોત્તર (4) દેવાદાર ગુણોત્તર (360 દિવસ)

(5) સંચાલન ગુણોત્તર (6) રોકાયેલી મૂડી પર વળતર

(7) શૅરહોલ્ડરોના ભંડોળો પર વળતર.

4 ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે ત્રણ) 12

(1) ગુણોત્તર વિશ્લેષણની ઉપયોગિતા

(2) શૂન્ય આધારિત અંદાજપત્રના ફાયદાઓ અને ગેરફાયદાઓ

(3) રોકડ અંદાજ પત્રકના ફાયદા

(4) નાણાકીય પત્રકોની મર્યાદાઓ

(5) સંચાલકીય હિસાબી પદ્ધતિની ઉપયોગિતા

(6) વલણ દર્શાવતી ટકાવારીઓ.

ENGLISH VERSION

Instructions :

(1) As per the instruction no. of page no. 1.

(2) Figures on the right indicate marks of the question.

(3) Show the necessary calculations as a part of your answer.

1 Do as directed :

(a) If the operating ratio is 90% and the gross profit ratio is 30%, sales is Rs. 12,00,000. Find out operating expenses and net profit. 2

(b) Find out missing figures : 4

Production Capacity	***70% Rs.***	***80% Rs.***	***90% Rs.***
Power	?	20,000	21,750
Indirect labour	10,500	?	13,500
Repairs	1,900	2,000	?
Salaries	?	10,000	10,000

(c) Working capital is Rs. 3,00,000 2

Quick Ratio is 1.25 : 1

Current ratio is 2 : 1

Bank overdraft is Rs. 20,000

Find out the value of closing stock.

(d) Creditors are paid after $1\frac{1}{2}$ months : 2

Month	August	September	October
Credit Purchases	5,60,000	6,40,000	7,20,000
Month	November	December	
Credit Purchases	8,00,000	10,80,000	

Find out payments of month November and December.

RE-0314

Third Year B. Com. (Sem. V) Examination
November / December – 2018
Banking : Paper - VI

Time : 2 Hours] [Total Marks : 50

સૂચના :
(૧)

નીચે દર્શાવેલ ☛ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી. Fillup strictly the details of ☛ signs on your answer book.	Seat No. :
Name of the Examination : ☛ THIRD YEAR B. COM. (SEM. V)	
Name of the Subject : ☛ BANKING : PAPER - VI	
☛ Subject Code No. : 0 3 1 4 ☛ Section No. (1, 2,.....) : Nil	Student's Signature

(૨) ઉત્તરવહીમાં ઉપર દર્શાવેલ વિગતો અવશ્ય લખવી.
(૩) જમણી બાજુએ દર્શાવેલ અંક પ્રશ્નના પૂરા ગુણ દર્શાવે છે.

૧ નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તરઆપો. [૧૦]

૧. કેન્દ્રીય બેન્કના હેતુઓ જણાવો.
૨. બેન્ક દર એટલે શું ?
૩. એન. પી. એ.ના આધુનિક માપદંડો જણાવો.
૪. નાણાં બજારના વિવિધ ઘટકોના નામ આપો.
૫. ચૂકવણી બેન્ક એટલે શું ?

૨ કેન્દ્રીય બેન્કના શાખા નિયંત્રણના સાધનોની અસરકારકતાની ચર્ચા કરો. [૧૩]

–અથવા –

આર્થિક સ્થિરતા સમજાવી આર્થિક સ્થિરતા માટે મધ્યસ્થ બેન્કના મહત્ત્વની ચર્ચા કરો.

૩ (અ) એન. પી. એ.નું વર્ગીકરણ જણાવી બિનકાર્યશીલ અસ્કયામતોને ઘટાડવાની ચર્ચા કરો. [૭]

(બ) ચૂકવણી બેન્કની સ્થાપના માટેની માર્ગદર્શિકા જણાવો. [૬]

—અથવા —

(અ) એન. પી. એ.નું વર્ગીકરણ કરી નોન પરફોર્મિંગ એસેટસના ઉપાયોની ચર્ચા કરો. [૭]

(બ) મુંબઈ મુખ્ય નાણાં બજાર છે. કારણો આપી સમજાવો. [૬]

૪ ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે બે) [૧૪]

(૧) આર. બી. આઈ.નું મહત્ત્વ

(૨) ભારતીય બેંકિંગ ઉદ્યોગના આધુનિક વલણો

(૩) એન. પી. એ.નું સંચાલન

(૪) નાણાં બજારના મુખ્ય ઘટકો.

ENGLISH VERSION

Instructions : 1. As per the instruction of page no. 1.
2. Fill up the above details on your answer book.
3. Figures to the right indicate full marks of the question.

1 Answer the following in short. [10]

1. State the objective of Central Bank.
2. What is Bank rate ?
3. State the recent measures of N. P. A.
4. Give name of different components of money market.
5. What is payment bank ?

2 Discuss the effectiveness of the instruments of credit control of Central Bank. **[13]**

-- OR --

Explain economical stability and discuss the importance of Central Bank in it.

RE-0312

Third Year B. Com. (Sem. V) Examination
November / December - 2018
Statistics : Paper - VIII

Time : 2 Hours] [Total Marks : 50

સૂચના :

(1).

નીચે દર્શાવેલ ☛ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી. Fillup strictly the details of ☛ signs on your answer book.	Seat No. :
Name of the Examination : ☛ THIRD YEAR B. COM. (SEM. V)	
Name of the Subject : ☛ STATISTICS : PAPER - VIII	
☛ Subject Code No. : 0 3 1 2 ☛ Section No. (1, 2,.....) : Nil	Student's Signature

(2) જમણીબાજુના અંક પ્રશ્નના પૂરા ગુણ દર્શાવે છે.

(3) સાંખ્યિકીય કોષ્ટક વિનંતી કરવાથી આપવામાં આવશે.

1 નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો : 10

(1) ફિશરના મતે શ્રેષ્ઠ આગણકના લક્ષણો જણાવો.

(2) દ્વિપદી સમષ્ટિ $f(x,p) = n_{c_x} p^x (1-p)^{n-x}$ જ્યાં, $x = 0,1,2....n$ માટે P નો અનભિનત આગણક મેળવો.

(3) વરદી સપાટી એટલે શું ? તથા ઈષ્ટતમ બફર સ્ટૉકનું સૂત્ર લખો.

(4) માલસંગ્રહ વધુ જથ્થામાં રાખવામાં આવે તો તેના બે ગેરફાયદા જણાવો.

(5) જો EOQ = 50, વરદી મૂકવાનો ખર્ચ = રૂ.100 જથ્થાધારણ ખર્ચ = રૂ.80 હોય, તો વાર્ષિક માંગ શોધો.

2 (અ) નીચેના પદો સમજાવો : 4

(1) અનભિનત આગણક

(2) દક્ષ આગણક

(બ) સંભાવના વિધેય $f(x,\theta) = \frac{1}{\theta} e^{-x/\theta}$ માટે θ નો અધિકતમ વિસંભાવના આગણક મેળવો. 5

(ક) પ્રમાણ્ય વિતરણ $N(\mu, \sigma^2)$ માટે ચલનાંક $\frac{\sigma}{\mu}$ નો સંગત આગણક મેળવો. $(\mu \neq \sigma)$ 5

અથવા

2 (અ) અધિકતમ વિસંભાવના આગણકના લક્ષણો જણાવો. 4

(બ) બતાવો કે $s^2 = \frac{1}{n-1}\sum(x_i - \bar{x})^2$ એ સમષ્ટિ વિચરણ σ^2 નો અનભિનત આગણક છે. 5

(ક) દક્ષતા એટલે શું ? સંભાવના વિધેય 5

$f(x,\theta) = \frac{1}{2}e^{-|x-\theta|}, -\infty < x < \infty, -\infty < \theta < \infty$ નાં પ્રાચલ θ નો અધિકતમ વિસંભાવના આગણક મેળવો.

3 (અ) ઈન્વેન્ટરી એટલે શું ? તેમાં આવતા ખર્ચાઓ સમજાવો. 6

(બ) એક વસ્તુની વાર્ષિક માંગ 3600 એકમોની છે. દરેક એકમની પડતર કિંમત રૂ. 9 છે.વસ્તુઓને સ્ટૉકમાં રાખવાનો ખર્ચ 20% છે. જો વરદી મૂકવાનો ખર્ચ રૂ.90 હોય તો EOQ, વર્ષ દરમિયાન વરદીઓની સંખ્યા, બે વરદી વચ્ચેનો ઈષ્ટતમગાળો અને ન્યૂનતમ ખર્ચ શોધો. 8

અથવા

3 (અ) અછતની છૂટ વિનાના આર્થિક વરદી જથ્થાનું મોડેલ સમજાવો. 7

(બ) નીચેની માહિતી પરથી (1) EOQ અને (2) ઈન્વેન્ટરી ખર્ચ શોધો. 7

વાર્ષિક માંગ = 9000 એકમો

વરદી મૂકવાનો ખર્ચ = રૂ. 20, એકમદીઠ વસ્તુની કિંમત = રૂ. 20

સંગ્રહ ખર્ચ = 2% વાર્ષિક

વ્યાજનો દર = 12% વાર્ષિક

કિંમતમાં થતા ઘટાડાનો દર = 6% વાર્ષિક

4 (અ) અધિકતમ વિસંભાવના આગણક મેળવવાની પદ્ધતિ સમજાવો. 4

(બ) અછતની છૂટ સાથેના EOQ મોડેલની ધારણા જણાવો તથા આ મોડેલ માટે t^* નું સૂત્ર જણાવો. 4

(ક) μ મધ્યક અને 1 વિચરણવાળી સમષ્ટિમાંથી લીધેલ યાદચ્છિક નિદર્શ $(x_1, x_2, \ldots, x_n)$ છે. તો સા.ક.કે. $(\mu^2 + 1)$ નો અનભિનત આગણક $\frac{1}{n}\sum_{i=1}^{n} x_i^2$ છે. 4

અથવા

4 (અ) સુસંગત આગણકની વ્યાખ્યા આપો અને તેના ગુણધર્મો જણાવો. 4

(બ) સંભાવના વિધેય $f(x, \mu, \sigma^2) = \frac{1}{\sqrt{2\pi}\,\sigma} e^{-\frac{1}{2}\left(\frac{x-\mu}{\sigma}\right)^2}$ જ્યાં $-\infty \le x \le +\infty$ માટે μ નો અધિકતમ વિસંભાવના આગણક મેળવો. 4

(ક) જો EOQ = 100 વાર્ષિક માંગ = 2500 એકમો એકમદીઠ વસ્તુની કિંમત = રૂ. 40, સંગ્રહ ખર્ચ 20% હોય તો વરદી મૂકવાનો ખર્ચ અને વરદીની સંખ્યા શોધો. 4

RE-0311

Third Year B. Com. (Sem. V) Examination
November / December - 2018
Statistics : Paper - VII

Time : 2 Hours] [Total Marks : 50

સૂચના :

(1)

નીચે દર્શાવેલ ☛ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fillup strictly the details of ☛ signs on your answer book.

Name of the Examination :
☛ THIRD YEAR B. COM. (SEM. V)

Name of the Subject :
☛ STATISTICS : PAPER - VII

☛ Subject Code No. : 0 3 1 1 ☛ Section No. (1, 2,.....) : Nil

Seat No. :

Student's Signature

(૨) જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નનાં પૂરા ગુણ સૂચવે છે.

(૩) સાદા કેલ્ક્યુલેટરનો ઉપયોગ કરી શકાશે.

(૪) સાંખ્યિકીય કોષ્ટકો વિનંતી કરવાથી આપવામાં આવશે.

1 નીચેના પ્રશ્નોનાં જવાબ આપો : 10

(1) નીચેની માહિતી પરથી સંપૂર્ણ માહિતીનું અપેક્ષિત વળતર શોધો.

	A_1	A_2	A_3	A_4	સંભાવના
E_1	20	40	10	50	0.3
E_2	70	30	35	60	0.5
E_3	15	25	45	35	0.2

(2) નીચેનાં વળતર કોષ્ટક પરથી ગુરુ-લઘુ અને ગુરુ-ગુરુનાં નિયમ અનુસાર શ્રેષ્ઠ વિકલ્પ જણાવો.

ઘટના	વિકલ્પ		
	A_1	A_2	A_3
E_1	–10	–15	–5
E_2	–15	–25	–10
E_3	–20	–10	–30
E_4	–40	–30	–25

(3) જો, $\sum_{i=1}^{9}(x_1 - \bar{x}_1)^2 = 320$ અને $\sum_{i=1}^{8}(x_2 - \bar{x}_2)^2 = 140$ હોય તો સ્નેડેકોરના F-આગણકની કિંમત શોધો.

(4) 3000 વસ્તુઓનાં એક જથ્થામાંથી પસંદ કરાયેલી 17 વસ્તુઓનાં એક યદચ્છ નિદર્શનો સરેરાશ વ્યાસ = 9 સેમી અને વિચરણ = 0.09 સેમી છે. તો 3000 વસ્તુઓનાં સરેરાશ વ્યાસ માટે 90% વિશ્વસનીય સીમાઓ શોધો.

(5) એક પ્રમાણ્ય સમષ્ટિમાંથી લીધેલ યદચ્છ નિદર્શ $x_1, x_2, \ldots x_{10}$ નીચેની માહિતી આપે છે. $\sum x = 500$, $\sum x^2 = 25400$, તો H_0 : સમષ્ટિનું પ્રમાણિત વિચલન = 20 છે. એવી પરિકલ્પનાનું પરિક્ષણ કરવા માટે યોગ્ય આગણકની કિંમત શોધો.

2 (a) t-વિતરણની ધારણાઓ જણાવો તથા બે નિરપેક્ષ નિદર્શ સહસંબંધાંકો વચ્ચેના તફાવતની સાર્થકતાનું પરિક્ષણ કરો.

(b) એક પાસાને એવી રીતે બનાવવામાં આવેલો છે કે જે બાજુ (અંક) ઉપર આવે તેની તક તે બાજુ (અંક) પરની સંખ્યાના પ્રમાણમાં જોવા મળે છે. આ પાસાને 315 વખત ઉછાળતાં નીચેનાં પરિણામો મળે છે. તો શું પાસો અનભિનત છે ?

5% ની સાર્થકતાની કક્ષાનો ઉપયોગ કરો.

પાસા પરનો અંક	1	2	3	4	5	6
આવૃતિ	60	60	45	30	75	45

(c) નીચેની માહિતી પરથી લઘુ-ગુરુ તક નુકસાનની રીતે શ્રેષ્ઠ વિકલ્પ જણાવો.

ઘટના	વિકલ્પ		
	A_1	A_2	A_3
E_1	–80	100	40
E_2	40	60	20
E_3	80	40	–60
E_4	60	–50	100

અથવા

2 (a) 19 જોડકાનાં એક યદચ્છ નિદર્શ સહસંબંધાંકની કિંમત 0.5 મળે છે. તો સમષ્ટિનાં સહસંબંધાંક માટે 95.45% વિશ્વસનીય સીમાઓ શોધો.

(b) એશિયન ગેમ્સની 4 × 400 મીટરની દોડ સ્પર્ધાઓમાં બે એથલેટ x અને y દ્વારા લીધેલો સમય (સેકન્ડસમાં) નીચે પ્રમાણે છે. તો શું એમ કહી શકાય કે એથલેટ y એથલેટ x કરતાં ઓછો કાર્યક્ષમ છે ? 5% ની સાર્થકતાની કક્ષાનો ઉપયોગ કરો. 5

એથલેટ x	88	80	84	76	92	96	100
એથલેટ y	84	88	74	92	100	104	88

(c) નીચેના વળતર કોષ્ટક પરથી લાપ્લાસનાં નિયમ અનુસાર શ્રેષ્ઠ વિકલ્પ જણાવો. 3

વિકલ્પ	પ્રક્રિયા			
	E_1	E_2	E_3	E_4
A	–40	40	80	60
B	100	60	40	–40
C	40	20	–60	100

3 (a) સમજાવો : વળતર શ્રેણિક અને અમાન્ય ક્રિયા. 5

(b) એક રીટેલર માટે સીઝન દરમ્યાન એક વસ્તુનાં કેટલા એકમોનો ઓર્ડર આપવો જોઈએ તેનો નિર્ણય કરવાનો છે. જો તે 50 એકમો ખરીદે તો એકમદીઠ 60 રૂ.ની ખરીદ કિંમત આપવી પડે છે. જો તે 100 એકમો ખરીદે તો એકમદીઠ 55 રૂ. ખરીદ કિંમત આપવી પડે છે. જો તે 150 કે તેથી વધુ એકમો ખરીદે તો એકમદીઠ 50 રૂ. ખરીદ કિંમત આપવી પડે છે. વસ્તુનાં એક એકમની વેચાણકિંમત 95 રૂ. છે. સીઝન પછી ન વેચાયેલા એકમોને, વેચાણ કિંમતના 50% ભાવે વેચી દેવામાં આવે છે. તે વસ્તુની માંગનું સંભાવના વિતરણ નીચે પ્રમાણે છે. તો નફાનું વળતર કોષ્ટક તૈયાર કરો. તથા અપેક્ષિત નાણાંકીય કિંમતના નિયમ પ્રમાણે શ્રેષ્ઠ વિકલ્પ જણાવો. 8

માંગ	50	100	150	200	250
સંભાવના	0.15	0.25	0.25	0.20	0.15

અથવા

3 (a) નિર્ણય સિદ્ધાંતની મર્યાદા જણાવો. તથા અપેક્ષિત તક-નુકસાન સમજાવો. 5

(b) એક રેસ્ટોરામાં એક એકમ ખાદ્ય પદાર્થનું ઉત્પાદન ખર્ચ 60 રૂ. છે. ઉત્પાદન ખર્ચ પર એકમદીઠ GST 10% લાગે છે. એક એકમદીઠ ખાદ્યપદાર્થની વેચાણકિંમત 116 રૂ. છે. દિવસનાં અંતે ન વેચાયેલ ખાદ્ય પદાર્થ એક એકમદીઠ 46 રૂ. ના ભાવે વેચી દેવામાં આવે છે. અછતની ખોટ પ્રતિ એકમ ખાદ્યપદાર્થ દીઠ 40 રૂ. છે. છેલ્લા 1000 દિવસો દરમ્યાન થયેલા વેચાણની માહિતી નીચે પ્રમાણે છે. તો તેના પરથી સંપૂર્ણ માહિતીનું અપેક્ષિત મૂલ્ય શોધો. 8

વેચાણ (એકમો)	100	200	300
દિવસો	200	500	300

4 (a) એક ઓટો કંપનીએ ચાર ડીલરો A, B, C, D ની નિમણૂંક કરી છે. કંપનીએ ત્રણ ક્વૉટર દરમ્યાન ચારેય ડીલરોનાં વેચાણનાં આંકડા (કરોડ રૂ.માં) નીચેના કોષ્ટક પ્રમાણે રેકોર્ડ કરે છે. તો ચારેય ડીલરોના વેચાણ વચ્ચે તથા ક્વોર્ટર વચ્ચેનાં તફાવત સાર્થક છે કે કેમ તેની ચકાસણી 5% ની સાર્થકતાની કક્ષાએ કરો. વિચરણ પૃથ્થકરણનો ઉપયોગ કરો.

ડીલર	ક્વોર્ટર		
	1	2	3
A	25	35	15
B	35	45	25
C	15	25	15
D	15	55	35

(b) નીચેની માહિતી પરથી "બંને નિદર્શો એક જ પ્રમાણ્ય સમષ્ટિમાંથી લેવામાં 8
આવ્યા છે." એવી પરિકલ્પનાનું પરિક્ષણ કરો. 5% ની સાર્થકતાની કક્ષાનો ઉપયોગ કરો.

નિદર્શ A	24	25	23	26	27	22	28
નિદર્શ B	21	24	22	20	28	–	–

અથવા

4 (a) χ^2 - આગણકની વ્યાખ્યા આપો તથા તેનાં ગુણધર્મો જણાવો. 4

(b) 28 અને 19 કદનાં બે નિરપેક્ષ નિદર્શોનાં સહસંબંધાંકો અનુક્રમે 0.55 અને 0.75 છે. તો બંને સહસંબંધાંકો વચ્ચેનો તફાવત સાર્થક છે ? 5% ની સાર્થકતાની કક્ષાનો ઉપયોગ કરો. 5

(c) એક પ્રમાણ્ય સમષ્ટિમાંથી યદચ્છ રીતે પસંદ કરેલા 10 વિદ્યાર્થીઓનાં ટ્રેનિંગ પહેલા અને ટ્રેનિંગ પછીનાં I. Q. નીચે પ્રમાણે નોંધવામાં આવે છે. તો ટ્રેનિંગ અસરકારક (ઉપયોગી) છે. એમ કહી શકાય ? 5% ની સાર્થકતાની કક્ષાનો ઉપયોગ કરો. 5

ટ્રેનિંગ પહેલાં I. Q.	109	115	119	118	120	112	125	123	118	124
ટ્રેનિંગ પછી I. Q.	115	116	117	121	124	116	120	121	117	127